

Večernik

Leto III. (X.), štev. 164

Maribor, torek 23. julija 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Odstop dr. Mažuranića in dr. Spevca

AGENDE TRGOVINSKEGA MINISTRSTVA PREVZEL ZAČASNO DR. ŠVRLJUGA, ZA NJEGOVEGA POMOČNIKA PA JE IMENOVAN SLOVENEC DR. STEINMETZ-SORODOLSKI.

BEOGRAD, 23. julija. Trgovinski minister dr. Mažuranić je podal ostavko, ki jo je kralj sprejel in imenoval za začasnega zastopnika ministra trgovine finančnega ministra dr. Švrljuga. Minister dr. Mažuranić je odstopil radi tega, ker ni prodrl s svojim stališčem, da naj se agrarna reforma likvidira na temelju sedanlega in dosedaj ustvarjenega stanja. Večina ministrskega sveta stoji namreč na stališču, da se mora za sestavljeni zakonski predlog o agrarni reformi bistveno izpremeniti. Ker do kompromisa ni prišlo, je dr. Mažuranić izvajal konsekvence in odstopil.

BEOGRAD, 23. julija. Kakor je razvidno iz uradnega komunikeja, je včeraj skupno s trgovinskim ministrom dr. Ma-

žuranićem odstopil tudi njegov pomočnik dr. Vladimir Spevec, ki je že včeraj odpoval v Zagreb. Minister trgovine dr. Mažuranić je izročil danes ob 10. dopoldne pred zbranimi uradniki ministrstva svoje posle finančnemu ministru dr. Švrljugu. V svojem nagovoru se je poslavljajoči se minister zahvalil uradnikom za njihovo vestno sodelovanje in je nato predstavil dr. Švrljuga vodilne uradnike. Ker pa je finančni minister doktor Švrljuga že v svojem resoru preobremenjen z delom in ne bi mogel zato obvladati poslova trgovinskega ministrstva, je bil imenovan za njegovega pomočnika ministerjalni direktor v trgovinskem ministrstvu dr. Steinmetz-Sorodolski.

vočno nameravajo. Angleški vladni krogi so radi tega spora zelo ozlovoljeni in se že zavzemajo proti name-ravani odgoditvi jesenskega zasedanja Društva narodov in sicer v nadi, da se bo v Ženevi morda le posrečilo doseči glede kraja in programa konference popoln sporazum.

Audijence pri kralju

BEOGRAD, 23. julija. Kralj se je danes vrnil iz Topole in je takoj po svojem povratku sprejel v daljši avdijenci, ki je trajala do 11. dopoldne, poljedelskega ministra dr. Frangeša. Sledila je nato audijenca ministra za šume in rudnike, dr. Radivojevića. Popoldne prispe najbrže v Beograd tudi ministrski predsednik general Živković.

Zdravstveno stanje nemškega državnega kancelarja

BERLIN, 23. julija. Državni kancelar Müller-Franken, ki je bil včeraj operiran, je preстал noč mirno. Bolezen se razvija čisto normalno, vendar pa so končne prognoze še nemogoče, ker še vedno lahko nastopijo komplikacije. Toliko pa je že sedaj go tovo, da se bo moral državni kancelar podvreči zelo dolgotrajnemu zdravljenju, kar pomeni istočasno njegov umik iz javnega življenja. V političnih krogih že razpravljajo o vprašanju, kdo naj postane njegov naslednik. To vprašanje pa je tako težkega značaja, da bi mogla ravno radi tega nastopiti nova državna vladna kriza.

Zanimiva 20 letnica

V soboto je znani francoski letalec in tovarnar, Louis Bleriot, ponovil svoj polet preko Rokavskega preliva, ki ga je ob splošni napetosti vsega kulturnega sveta izvršil pred 20. leti. Od tedaj je letalstvo, kakor znano, naravnost neverjetno napredovalo. Bleriotu je šla nasproti eskadrila angleških letal in ga spremlja v Anglijo. Bleriot se je spustil na tla pri pečinah ob Doverju, kjer je pristal pred 20. leti in kjer stoji sedaj njegov spomenik. Tamkaj ga je osebno pozdravil angleški minister za letalstvo Thomson in priredil njemu na čast kasneje svečan banket. Bleriot je potreboval pred 20. leti za polet iz Francije v Anglijo 37 minut in je letel z malim aeroplanom, ki je imel 25 konjskih sil.

Pri sprejemnem izpitu.

Urednik pri nastavitvi nekega repoterja: »Kako bi začeli članek o stvari, o kateri ne bi imeli niti pojma?«

Reporter: »Kakor smo zvedeli iz dobro poučene strani popolnoma zanesljivo...«

Urednik: »Izvrstno! In kako bi članek zaključili?«

Reporter: »Cele kolone bi lahko napolnili s tem predmetom, toda radi pomanjkanja prostora...«

Urednik: »Izvrstno! Takoj vas angažiram.«

Pod kontrolo.

»S čim vam lahko še postrežem gospod. Ali rabite morda nožiček za odpiranje pisem?«

»Hvala, sem oženjen!«

O vplivu vojske na narod

je objavila zadnja številka »Žandarmerskega Vesnika« obširen članek polkovnika v p. g. Miloša Stankovića. Pisatelj opisuje vpliv vojske na narod z raznih vidikov: v pogledu državnega in narodnega edinstva, v pogledu poslušnosti, dela, reda, točnosti in spoštovanja oblasti (občinske in državne) ter vseh starejših, v pogledu higijene svojega telesa, svojih najbližjih in svojega doma, v pogledu pismenosti in pobožnosti in v pogledu kmetijstva, živinoreje ter obrti.

Že 1. dec. 1918 je naša vojska težila za tem, da se ustvari državno in narodno edinstvo, ker se je zavedala, kako je to važno zanj, za državo in narod. S teh vidikov si je stavila dvoje vprašanj:

Kako naj se izvrši vojaško teritorialna razdelitev vse države, kakšni nazivi se naj dajo posameznim vojaškim oblastim, ter kako se naj vrši novačenje v posameznih edinicah.

Pri reševanju teh dveh vprašanj se je trebalo na vsak način absolutno izogniti vsakršni dvoumnosti in vsaki cepitvi: pokrajinski, plemenski in verski, ki je obstajala do 1. dec. 1918. In res vidimo najprej pri armijskih oblastih, da nimajo nikakršnih imen (ne pokrajinskih, ne plemenskih), ampak samo redne številke: prva, druga, tretja itd. armijska oblast. S temi številkami so vojaške oblasti in vojska enake napram vsemu našemu narodu. Ako pogledamo na zemljevid, vidimo, da se meje armijskih oblasti absolutno nikjer ne krijejo s političnimi mejami današnjih upravnih oblasti, niti z onimi prejšnjih pokrajin. S tem se je hotelo predočiti vsem in vsakomur, da smo ena država. Sava, Donava in Drina so od tega trenutka samo geografski predmeti, niso pa za vojaške oblasti nikakršne meje. Pri divizijskih oblastih vidimo točno izvedeno isto načelo, kakor pri armijskih. Večinoma imajo hidrografska imena: Dravska, bregalniška, moravska, bosanska, savska itd. divizijska oblast. S temi imeni ni nikomur nič žalega storjeno. Meje divizijskih oblasti se nikjer ne krijejo ne z mejami sedanjih političnih oblasti in ne prejšnjih. Izvedeno je načelo državnega edinstva. To se je storilo vključno temu, da je s čisto vojaškega stališča mnogo bolje, ako se meje vojaško-teritorialnih edinic krijejo s političnimi mejami upravnih oblasti, ker je na ta način zveza vojaških in civilnih oblasti lažja, hitrejša in enostavnejša i v miru i v vojni. Celo nauk o vojni organizaciji zelo priporoča kritje obeh teh mej, ker olajšuje in pospešuje mobilizacijo vojske in njeno izpopolnjevanje tekom vojne. Tudi naše ministrstvo vojske in mornarice je to načelo poznalo, vendar mu je predpostavljalo načelo državnega edinstva kot močnejše in važnejše od vojaškega načela, ker to zahtevajo celokupne naše razmere.

Enako stvarno razmotriva pisatelj tudi o vplivu vojske na higijeno telesa in doma, na razvoj pismenosti in s tem povzročeno kulturo, na nayažanje k redu, toč-

Intervencija Društva narodov

RUSIJA ODKLANJA POSREDOVANJE ZEDINJENIH DRŽAV, KITAJCI ZA INTERVENCIJO DRUŠTVA NARODOV.

PARIZ, 23. julija. Po poročilih iz Washingtona je tamkajšnji francoski poslanik Paul Claudel izročil včeraj ameriške-mu državnemu podtajniku Stimsonu, francoskemu poslaniku v Moskvi izročeni odgovor ruske vlade na ameriški posredovalni predlog v rusko-kitajskem konfliktu. Sovjetska vlada se v svojem odgovoru omejuje na ugotovitev, da sploh ne namerava oboroženega spopada s Kitajsko. Po drugih, iz Moskve dopisanih vesteh pa je sovjetska vlada gladko odklonila ameriško posredovalno ponudbo, dokler Kitajska zopet ne upo-stavi na mandžurski progi prejšnje stanje.

ŠANGHAI, 23. julija. Iz Nankinga je dospelo poročilo, da se je vršila včeraj pod predsedstvom maršala Čangkajšeka seja ministrskega sveta. Po seji izdani

komunike pravi, da je kitajska vlada pripravljena, prepustiti poravnava spora z Rusijo Društvu narodov, ako bi hotela Rusija kršiti določbe Kelloggove pogodbe.

TOKIO, 23. julija. V notranjem ministrstvu zatrjujejo, da japonska vlada do sedaj še ni dobila nobenega uradnega poročila o posredovalni akciji ameriškega državnega tajnika Stimsona v rusko-kitajskem konfliktu. Prva tostvarna informacija je prišla od japonskega poslanika v Parizu. Radi tega, zagotavljajo japonski vladni krogi, se Japonska ne more udeležiti nobene ameriško-francoske akcije za mirno poravnavo »zhodno-azijskega konflikta. Splošno se domneva, da se niti Amerika niti Francija nista zado-sti ozirali na Japonsko v stvari, na kateri je ravno ona najbolj interesirana.

Usoda velike politične konference

SPOR RADI KRAJA, KJER NAJ BI SE VRŠILA KONFERENCA, KI NAJ BI KONČNO UREDILA REPARACIJSKO VPRAZANJE.

PARIZ, 23. julija. Današnji »Echo de Paris« poroča iz zanesljivih diplomatičnih krogov, da je opuščen tudi načrt, da bi se v Bruslju vršila velika politična konferenca za realizacijo Youngovega načrta. In to radi tega, ker je nemška vlada po svojem poslaniku Hooschu odločno odklonila belgijsko prestolico. V Angliji sedaj vnovič razmotrivajo, ali ne bi bilo naj bolj umestno, da bi se vršila konferenca v Londonu. Angleška vlada je že poslala vsem interesiranim vladam noto, v kateri ponavlja prvotni predlog glede kraja, kjer naj bi se vršila konferenca. Krogi, ki imajo zveze s francoskim zunanjim ministrom

Briandom, pa naglašajo, da je Francija prejkoslej proti Londonu in vztraja na tem, da naj se vrši konferenca v kakem nevtralnem mestu. Ker je kombinacija z Brusljem odpadla, bo Francija predlagala sklicanje velike konference v Haag.

LONDON, 23. julija. Radi novih težkoč, ki so se pojavile v vprašanju določitve kraja, kjer naj bi se vršila velika politična konferenca, se izražajo sedaj v diplomatičnih krogih želja, da naj se sklicanje konference odgodi do oktobra. Ker še niti kraj ni določen, je zelo dvomljivo, ali bi sploh bilo mogoče sklicati konferenco za prve dni avgusta, kakor je bilo pr-

nosti, delu in poznavanju ter spoštovanju oblasti, na pospeševanje kmetijstva, obrti itd. Nedvomno je, da imajo izvajanja g. Stankovića mnogo zdravega je-

dra in klenega zrnja. Zeleti je samo, da bi vojska v vseh svojih edinicah ta vzgojni vpliv v vseh navedenih panogah čim bolj in čim učinkovitejše izvajala,

Iz gorenje Pesniške doline

NEKDANJI NEMŠKI PRITISK. — RAZMERE OB OSVOBOJENJU. — USPEHI NARODNEGA PRERODA.

Zadnjič sem vam opisal razmere na naši narodni in državni meji ob Muri in opozoril na potrebo obrambnega dela proti propagandi z onstran meje, danes vam pa hočem predložiti razmere v drugem severnem obmejnem ozemlju, v gorenji Pesniški dolini. Tu preko, posebno pa od Špilja in Št. Ilja so hoteli v avstrijskih časih zabiti Nemci svoj klin do Maribora, da bi tako ločili slovenski obroč, ki je objemal to takrat tako potujoče mesto. Šlo jim je za to, da »združijo Maribor s kompaktnim nemškim ozemljem,« zato so se posluževali vseh sredstev, da bi potujčili gorenjo Pesniško dolino in severno-zapadni del Slovenskih goric. V Št. Ilju in v okolici je Šudmarka naseljevala koloniste iz Nemčije, v gorenji Pesniški dolini je pa skupaj s Schulvereinom napenjala vse moči, da bi odtujila ondotno slovensko prebivalstvo našemu narodu in ga vzgojila za janičarske posle.

Pritisk je bil tu od leta do leta večji in slovenska narodna zavednost je vedno bolj ginevala. Nemčurstvo je pridobilo na moči in Sv. Jurij ob Pesnici, Svecina, Zgornja sv. Kungota, Spodnja sv. Kungota in ostali manjši kraji so že tonili v njem. Ko bi bilo to stanje trajalo še nekoliko let, bi bila prihodnja generacija že popolnoma izgubljena za nas. Le redki posamezniki bi bili še ostali zvesti svojemu jeziku in svoji slovenski narodnosti. V takih razmerah je tedaj zatekel prevrat 1. 1918. gorenjo Pesniško dolino in ko smo jo prevzeli mi, je bilavali pasivna ali pa protivna našim stremeljem.

Tako je bilo takrat in gotovo ni nihče pričakoval, da bo baš ta odsek našega obmejnega ozemlja tako naglo pozabil na nekdanje čase in se s tako vnemoltil prepoveda. Danes tedaj lahko z veseljem zabeležimo, da se polagoma toda stalno poraja v gorenji Pesniški dolini

nov duh in da ni več daleč čas, ko se bomo na to obmejno postojanko lahko popolnoma zanesli in ji samostojno prepustili varstvo naših interesov. Zahvaliti se imamo za to dejstvu, da so nekateri glavni nemški in nemčurski hujšaki po prevratu zapustili naše kraje, da je več trdnih poprej nemških in nemčurskih posestev prešlo v roke zavednih Slovencev, v prvi vrsti primorskih izseljencev in da smo dobili učiteljstvo in drugo državno uradništvo in nameščenstvo, ki se zaveda svoje odgovorne naloge.

Tu gineva počasi nemčurstvo, gineva pa tudi prvotno nezadovoljstvo širšega prebivalstva z novimi razmerami in rod, ki raste, bo že popolnoma naš in trden. Tako bo postal torej baš tisti del mariborskega zaledja, ki je bil nekoč določen, da postane nemški most do Drave, močna in zavedna trdnjava slovenskega Maribora. S tem pa nikakor še ni rečeno, da je problem narodnega preroja gorenje Pesniške doline že popolnoma rešen in da to ozemlje ne potrebuje več pomoči iz središča, iz Maribora. Ta pomoč je še vedno potrebna in dolžnost poklicanih faktorjev je, da posvetijo tem krajem v bodoče še veliko več pažnje, kakor so je posvečali doslej. Posebno Zveza kulturnih društev naj bi poskrbela za to, da se v jesenskem in zimskem času v teh krajih razvije novo in intenzivno kulturno-prosvetno življenje s predavanji, prireditvami in ustanavljanjem in izpopolnjevanjem javnih knjižnic. V sedanjih letih poletnih tednih bi pa bilo priporočati, da posveti mariborska slovenska inteligenca več pažnje lepoti gorenje Pesniške doline in prihi, vsaj ob nedeljah in praznikih med tukajšnje ljudstvo. Zveze so zdaj, ko vozijo tod elegantni in udobni avtobusi, nad vse ugodne. Posejajte torej gorenjo Pesniško dolino in pomagajte pri njenem narodnem prerojenju.

Mariborski in dnevni drobiž

Dr. Vane Radej †.

V Splitu, kjer se je mudil na oddihu, je umrl včeraj dopoldne g. dr. Vane Radej iz znane narodne rodbine z Brega pri Celju, sedaj podjetnik v Beogradu, kamor se je preselil lani iz Ljubljane. Pokojnik je služboval nekaj časa tudi v trgovinskem ministrstvu. Pokojnik se je posebno agлно udeleževal v jugoslovansko-češkoslovaški ligi v Ljubljani in Beogradu. Blag mu spomin, njegovi radbiniski iskreno sožalje!

Prepoved shoda privatnih nameščencev v Mariboru.

Za danes napovedani shod Zveze privatnih nameščencev Jugoslavije v Mariboru, ki bi se imel vršiti ob 20. uri v hotelu »Pri zamorcu«, je policijski komisariat prepovedal.

Prisega vojnih obveznikov 1. 1879 do 1906.

Komanda mariborskega vojnega okroga razglša, da se bo vršila prisega vojnih obveznikov, rojenih v letih 1879—1906 dne 25. julija ob 11. dop. v Gambri-novi dvorani, Gregorčičeva ulica št. 29. Prisegi morajo prisostvovati: 1. Vsi vojaški obvezniki zgoraj omenjenih letnikov, ki bivajo v mestu in do danes še niso prisegli, brez oziroma njihovo pristojnost. 2. Vsi, ki so kot hranilci oprošteni služenja v kadru in 3. vsi začasni invalidi. 4. Prišeci morajo tudi vsi rezervni častniki in vojaški uradniki bivše Avstro-Ogrske, ki niso sprejeti v našo vojsko, pa še niso zapriseženi. Napram onim obveznikom, ki bodo neupravičeno izostali, se bo kazensko postopalo.

Slovenska plesalka anagažirana v Parizu.

Znana slovenska plesalka Lidija Vizi-jakova iz Ljubljane je za jesensko sezono obenem s svojim partnerjem Vaclavom Vičkom angažirana kot prava članica Opere Comique v Parizu. To je prvi slučaj, da je tuja umetnica dobila stalni angažman v tem gledališču.

Prebivalstvo Medjimurja.

Po zadnji statistiki je v Medjimurju 96.945 prebivalcev, od teh 92.874 ali 95,9 odstotkov Hrvatov, 617 ali 0,6 odstotkov Slovencev, 1127 ali 1,2 odstotkov Srbov, 1800 ali 1,9 odstotkov Madžarov in 527 ali 0,5 odstotka drugih.

Borza dela v Mariboru

rabi več kuharic in služkinj za inozemstvo, kakor Belgijo, Francijo in druge kraje. Reflektantije se naj čimprej pri-glasijo.

Razveseljiva novost

za kmetovalce sev. meje je, da bo uveden pomnožen avtobusni promet iz Gornje Kungote v Maribor in sicer ob sobotah, ponedeljkih, vseh trdnih dneh in ob sejmih. Avtobus bo odhajal iz Gornje Kungote ob 6.15, vračal pa bi se ob 16. uri. Pomnožena vožnja na tej progi je sedaj v sezoni žetve in sadja velikega gospodarskega pomena za našo severno mejo.

Žrtv Drave

je postal včeraj 12letni Vincenc Kos, učenec 4. razreda v Pobrežju, rojen v Zg. Porčiču, župnije Sv. Lenart v Slov. goricah. Kopal se je v znanem kopališču na Pobrežju, kjer se ne more zgoditi nobena nesreča. Prišel pa je onstran naplavin, kjer je z dvema tovarišema poskušal, kdo bo delj časa vzdržal pod vodo. Ko sta tovariša zapazila, da ga ni več na površje, sta zdirjala po njegovo mater, ki je delavka na Pobrežju, ne da bi naznanila drugim kopalcem, kaj se je zgodilo. Morda bi ga bil še kdo rešil. Zopet svarilo, da naj stariši ne puščajo svojih otrok samih v Dravo! —

Policijsko poročilo

današnjega dne izkazuje 3 aretacije radi vlačugarstva, prijav je bilo vloženih 19, od katerih odpade na cestnopolicijske prestopke 8, na kaljenje nočnega miru 2, na najdbe 2 slučajev. Ostale prijave se tičejo vsakdanjih stvari. —

Slovenske novosti v »Ljudski knjižnici«.

Kakor vsako leto, je promet v »Ljudski knjižnici« kljub neznošnim pasjim dnevom ravno v mesecu juliju neobičajno narasel. Ta vesel pojav kaže, da so ljudje vendar le še potrebni tudi v najhujši vročini duševne hrane, ki je obenem najcenejša zabava in gotovo najboljši oddih tako za fizičnega kot duševnega delavca. »Ljudska knjižnica« pa se kljub svojim težavnim finančnim razmeram tudi trudi, da nudi izposojevalcem vedno najzanimivejše novosti, ki izidejo na domačem in svetovnem literarnem trgu. Zadnji čas je nakupila »Ljudska knjižnica« sledeče slovenske novosti: Běhounek: Brodolomci na ledeni plošči, I.—II. del; Tavčar: Zbrani spisi, III. zv.; Šuklje: Iz mojih spominov, I. in II. del; Doyle: Izgubljeni svet; Pregelj: Zbrani spisi, III. zvezek; May: Križem po Jutrovem; Shakespeare: Ukročena trmoglavka; Vašte: Umirajoče duše: Sienkiewicz: Na polju slave; Glaser J.: Čas-kovač; Achleitner: Krvavi jezdec; Bevk: Tuje dete; Bevk: Sestra; Čapek: Turbina, I.—IV. del; Nansen: V noči in ledu; Križanovska: Pajčevina; Bevk: Tatij; Finžgar: Preokovana; Albrecht: Andrej Ternone; Podržaj: Martin Brbek; Peterlin: Pot za goro.

Na oblastni vinarski in sadijski šoli v Mariboru

je še nekaj mest prostih. Kmečki sinovi, ki žele vstopiti v šolo, naj pošljejo kol-kovane, (kolek Din 25.—) lastnoročno pisane prošnje ravnateljstvu oblastne vinarske in sadijske šole v Mariboru najkasneje do 10. avgusta; prošnji se mora priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedbi pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na oblastni ali kak drug stipendij, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. O-skrbnina znaša mesečno Din 150.—. Prid-nim sinovom ubožnejših posestnikov se dovolijo popolnoma ali do polovice prosti mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnje z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim ubožnim spričevalom ali izkazom pre-možnosti z navedbo družinskih in gospo-darskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole.

Dežja, dežja!

Velika suša, ki je zavladovala v teh pas-jih dneh, zahteva skorajšnjega dežja. Zlasti fižol je v nevarnosti, dočim krom-pirju dosedanje vreme še ne škoduje. Kakor nam sporočajo iz okolice, proti katastrofi, če ne bo skoro dežja. Sicer pa kaže barometer, da bomo kaj skoraj osrečen z blagodejnim dežjem. Pasje-dnevni neviht pa z ozirom na dozore-vajoče sadje in poljske pridelke prav nič ne želimo.

Neznana utopljenka v Dravi.

V Obrežu pri Središču je mlinar Ivan Korošec našel truplo 25—30let-ne neznane utopljenke. Po vseh zna-kih je utopljenka kmečko dekle, ki se je najbrž pri kopanju ponesrečilo; kajti komisija ni mogla ugotoviti zna-kov nasilja, iz katerih bi se moglo sklepati na eventualni zločin. Truplo neznane utopljenke je bilo včeraj po-kopano na pokopališču v Središču ob Dravi. —

Iz bravurne produkcije v bolnico!

Sinoči okrog 6. je privozil mimo zna-nega Betnavskega ribnika 25-letni sin gostilničarja Mirko Škrbec od Sv. To-maža pri Ormožu. Poskušal je, da obvla-da svoje motorno kolo le z nogami. Vo-zil je — prostoročno. Težko motorno ko-lo pa ne pozna takih kolesarskih šal; zato se je Mirko prav temeljito zvrnil. Njegovo kolo je odletelo v jarek pri Betnavskem ribniku, vozač pa se je moč-no poškodoval in si še pretresel mož-gane. Rešilni oddelek je težko poškodo-vanega Mirka Škrbca odpeljal v bol-nico

Cel venec nezdod pri delu in na cesti.

Zelezen drog je padel na glavo 40-let-nemu Ivanu Mogeju, nastavlencu pivovarne »Union«. Dobil je k sreči le lažje poškodbe. — Iz prvega nadstropja je pa-del raz odra pri stavbi na Meljski cesti 10, desetletni Jože Koren. Deček je glu-honem. Pri padcu so se dečku pretresli možgani. — Pod voziček za material je prišel 23-letni Martin Robnik, delavec pri stavbi trdnki Jelenec & Šlajmer iz Rošpoha. Poškodoval si je desno roko. — V bodočo žično ograjo se je zaletel s svojim kolesom 14-letni Franc Lubejšek iz Razvanja. Porezal si je obe roki in obraz. — Z desno roko je prišel v cirkularko 25-letni mizar Avgustin Čepe. Do-bil je resne poškodbe. — Enaka nezdoda je doletela 29-letnega delavca Avgusta Jeriča, ki si je desno roko v nadlaktu resno poškodoval. — Pri pretepu na Aleksandrovi cesti pa jo je skupil 68-letni kočijaž Ivan Novak. Celo levo stran lica so mu razmrcvarili. — V znanem Vrbanovem drevoredu pa se je ponesrečila 21-letna modistka Fanika Dernovšek, Padla je s kolesa, ter si ranila desno dlan in zapestje. — Vsem tem ponesre-čencem je rešilni oddelek nudil prvo po-moč. Na vsak način je kar devet nezdod v enem dnevu — senzacija, posebno v teh vročih dneh.

Selnica ob Dravi.

Včeraj je praznovala Selnica ob Dravi god svoje farne patrone, sv. Marjete. V Hodnikovi gostilni se je vršila pri tej priliki plesna zabava, katere so se ude-ležili večinoma »Grabenci«. Med njimi je bilo sveda tudi precej zelo korajžnih, zlasti neki Judarjev pastir, ki je z žep-nim nožem sunil kovača drž. železniške delavnice Ludovika Zunka v levo roko in mu zadal nad komolcem skoro 10 cm dolgo in do kosti globoko rano. Napada-lec je izvršil svoje dejanje iz maščevanja.

Dvokolesa kradejo...

Zdi se, da imajo tatovi dvokoles svojo visoko sezono. Danes beležimo kar štiri tatvine koles v enem dnevu. — Rudolfu Zakelšeku je bilo iz za-prte kolarnice ukradeno kolo, znamke »Union«, vredno 1000 Din. — Storilci niso znani. — Izpred ordinacijske so-be zobozdravnika dr. Stomola je od-peljal neznan tat žensko kolo znamke »Opel« št. 136.636-2. Kolo je bilo črno pleskano in je vredno 2000 Din. — Antonu Čepeju iz Slemenja je ne-znani uzmovič odpeljal kolo znamke »Anker« št. 61.587, vredno 900 Din. — Arneje Jožefi, šivilji pri Lešniku na Koroški cesti je neznan tat odpe-ljal žensko kolo, vredno 2000 Din. — Vidi se, da so neznan kolesarski tatovi danes posebno raztebali in — pokazali.

Tatvina denarja.

Zidarskemu vajencu Josipu Gaj-seku je bila pri neki stavbi na Tržaški cesti ukradena listnica, v kateri je bi-lo nekaj nad 100 Din gotovine. Za storilcem ni sledu. —

Na tomboli

prostovoljnega gasilnega društva v Po-brežju, ki bo 11. avgusta, bo poleg dru-gih dobitkov lep šivalni stroj, vreden 2900 Din, bela kompletna kuhinjska o-prava, novo moško kolo, 4 metri trdih drv in vreča bele moke. Karte so po 2.50 Din. Ne zamudite sreče, dokler je čas.

Ustanovni občni zbor Streljačke dru-zine v Hotinji vasi

se je vršil v nedeljo 21. t. m. ob jako le-pi udeležbi domačinov. Udeleženci so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem tuk. delegatov gg. inž. Ružiča in kapeta-na Gabriča.

Zdravnik dr. Jože Sekula

se je vrnil z dopusta in ordinira od 8.—9. dopoldne in od 1.—3. popoldne. 1762

Obroki.

Mlada žena je naročila otroški voz-lček na obroke. Vsakega prvega je pri-šla, da plača zapadli obrok. Končno je prišel dan, ko je bil poravnani tudi zad-nji obrok.

»Škoda,« je rekel blagajnik, »da sedaj ne boste več prišli. Tako sem se že na-vadil na vas. Kako pa kaj gre vašemu sinčku?«

»Hvala lepa,« se je zasmehljala stran-ka, »prihodnji teden se bo že poročil.«

20.000 kvadratnih milj nove zemlje

ODKRITJA BYRDA OB JUŽNEM TEČAJU.

R. E. Byrd, poveljnik ekspedicije na južni tečaj, je poslal mornariškemu ministrstvu Zedinjenih držav poročilo o svojih dosedanjih raziskovanjih antarktičnih krajev. Med drugim stoji v poročilu tudi, da je odkril novo zemljo v obsegu 20.000 kvadratnih milj, jo zasedel v imenu Zedinjenih držav in jo imenoval »Marie Byrdland«. Byrd opisuje obširno to novo zemljo in pravi med drugim: Pretežni del zemlje pokriva večni led. Ozemlje preprežata dve močniji gorski verigi; večja izmed obeh je velika kakor Himalaja ali ameriško Skalnno pogorje, drugo manjše pogorje, ki smo ga krstili Rockefeller-Mountains, pa je prijetno tako veliko, kakor na vzhodu Zedinjenih držav ležeče gorovje Apalachian-Mountains. Rockefellerjevo pogorje smo zagledali prvič 27. jan. t. l. z aeroplana ekspedicije. Dne 18. febr. je kapetan A. C. McKinley podvzel opazovalni polet čez pogorje, dne 7. marca pa se je geolog ekspedicije L. M. Gould z drugimi letalom prvič spustil na južnih obronkih pogorja. Izvršil je geološka in geografska raziskovanja in se dan kasneje vrnil z letalom v bazo ekspedicije. Pri povratku je Gould zagledal na vzhodnem obzorju ogromne ledene pustine mogočen gorski masiv z višino pril. 1700 m, na zunaj zelo podoben slovitemu Matterhornu, dalje južno pa še drugo enako visoko goro. Oba masiva stojita, tako pravi poročilo, »kakor straži ob koncu

impozantnega, proti jugovzhodno se raztezajočega pogorja.«

Byrd ni mogel novega ozemlja več kartografsko posneti, ker je nastopila antarktična zima, še predno je bilo Rockefellerjevo pogorje popolnoma preiskano. Tekom zime pa ekspedicija pripravlja na podlagi dosedanjega ogromnega materiala potrebne mere, da bo prihodnje leto čimprej mogla pričeti s kartografijo ozemlja.

Iz opisa, ki ga podaja Byrd v svojem poročilu o pogorju Rockefeller-Mountains, naj posnamemo nekaj zanimivosti:

Pogorje obstoja iz skupine raztresenih, v sneg zavitih gorskih vrhov, razvrščenih v ne popolnoma pravilnem loču. Pričenja na 78 stop. 14 min. južne širine in 155 stop. 18. min. zapadne dolžine na jugovzhodu do 153 stop. 25 min. zapadne dolžine. Odtam se obrne na sever in konča pri 77 stop. 47 min. južne širine. Je krog 40 vrhov. Le polovica jih kaže golo skalovje, ostali so skriti v snegu. Doline so povečini pokrite z ledom in snegom.

Gorovje je večidel iz granita, in dosedanje preiskave so pokazale, da ni v nobeni zvezi z gorovjem, ki leži zapadno. Izvirja pa iz prae-cambrija, kakor že poprej odkrito pogorje Aleksandra.

Pri poletu 27. jan. smo šli preko Scotta Nunataka in smo zagledali zanimivo, s snegom pokrito novo ozemlje. Ni pa še preiskano, radi tega čakamo s poročilom.

Automatska krava

Ameriška vlada je dala v nadnaravni velikosti izdelati premičen model molzne krave, ki se bo »producirala« na sejnih, gospodarskih razstavah in ob podobnih prilikah. Računa se, da bo to kravo tekom 2 let videlo nad 6 milijonov gledalcev. Produkcija bo potekla tako-le: Na silno vpitje krave se bo zbralo občinstvo. Dokler se bodo ljudje zbirali, bo krava kimala z glavo in migala z ušesi, prevračala oči, prežvekovala, mahala z repom, ko bo pa občinstvo zbrano, bo začela »govoriti«, imela bo predavanja o tem, kako nastaja mleko v kravjih organih, o načinu prehrane krave, o postopanju s kravo itd. Da predavanje ne bo monotono in dolgočasno, se bo razvijalo v obliki dialoga med kravo in kravarjem, ki bo tudi model. Važna mesta v predavanju bosta krava in kravar spremljala z mimiko in gestami. Da bodo gledalci dobili nazorno sliko o procesu prebave v vseh četvero kravjih želodcih se bo kazalo drobne krave v šematičnem preseku, tako da se bodo videli funkcije posameznih želodcev. Eden bo mešal hrano, drugi jo bo mlel, tretji presejal, električna gibalna bo bodo izvajala te funkcije. Tudi vime bo odprto, in v njem se bo videlo, kako manjše posodice izločujejo mleko, ki se zbira v večji posodi. Predavanje bo fiksirano na gramofonski plošči, reproduciral ga bo megafon; pri tem bo krava gibalna z gobcem, tudi kravar bo premikal usta in glavo. Za kulisami bo stal režiser, ki bo električnim putem na posebnem aparatu vodil »predstavo«. Za model krave so najprej fotografski posneli lepo kravo, sliko znatno povečali, potem pa izrezali figuro avtomatske krave. Enako so postopali z modelom kravarja. Ameriška vlada se zaveda, kaj za narodno gospodarstvo pomeni razumno gospodarstvo z mlekom, z druge strani pa dobro pozna psiho farmerja in mlekarja, ki rada sprejemata nasvete, če se lahko istočasno malo pozabavata. Ako bo rezultat teh predavanj samo ta, da bo vsaka krava vsled boljšega negovanja dajala samo po en liter mleka več, bo to pomenilo milijone narodnega premoženja, in stroški za ta kuriozum moderne tehnike bodo stoterno kriti.

General Budjenij in ataman Semenov

Kakor smo že poročali, je sovjetska vlada poverila vrhovno poveljstvo nad rdečimi četami, ki čakajo na vojno napoved Kitajski, doinskemu kozaku Simo-

nu Budjenijemu. General Budjenij je obževani konjeniški general sovjetske rdeče armade, ki je takorekoč zrastlel na sedlu in je bil pod carskim orlom dragonski narednik. Boljševiška revolucija ga je spravila potem nenadoma na površje. Napravil je pravcato napoleonsko karijero. Postal je naglo štabni načelnik, komandant konjeniške brigade, za poveljnika sovjetskih čet v boju proti armadi generala Denjškina, leto kasneje pa za armadnega poveljnika v vojni proti Poljski. S svojo kavalerijo je tedaj predrl poljsko fronto ob Dnjepru in došel celo do gališke meje. Ni bila njegova krivda, da se je moral tudi on, ki je že stal pred Lvovom, kasneje radi boljševiškega poraza pred Varšavo neprosovoljno umakniti. General Budjenij je vojaški pojav kakor iz dobe francoske revolucije ali tridesetletne vojne. Ali pa je res pravi vojskovodja, to se bo šele pokazalo. Dober vodja čet in silajen organizator je vsekakor.

Precej slično je tudi življenje njegovega nasprotnika, ki se je postavil na stran Kitajcev, generala Gregorja Mihajloviča Semenova. Tudi on je kozak in vrh tega premeten azijski diplomat, ki sanjari o ustanovitvi velike države med Rusijo in Kitajsko, ki naj bi spočetka služila ruskim emigrantom kot nova domovina, nato pa bi se razvila v močno samostojno državo. L. 1919 bi se mu to skoraj že posrečilo, a se je moral naslednje leto umakniti pred mnogo močnejšimi sovjetskimi četami in izdaje lastnih ljudi. Od tedaj čaka na Japonskem, da pride zopet zanj ugodna ura.

Smrt slavnega zdravnika

V Kreuzlingenu ob Bodenskem jezeru je umrl pred kratkim prof. Oton Binswanger, eden najbolj znanih psihiatrov v Evropi. Rodil se je l. 1852 v Švici v Münsterlingu, študiral pa je v Heidelbergu, Curihi in na Dunaju. L. 1889 je postal upravitelj umobolnice v Jeni. Tedaj je iskal leka svoji boleznii tudi slavnemuški filozof Nietzsche. Priporočili so mu dr. Binswangerja, toda ta je takoj po prvem pregledu ugotovil, da slavnemu filozofu ni pomoči. Nietzsche je odšel nato v Weimar k svoji sestri, kjer je potem po desetletni težki bolezni umrl.

Mladi odvetnik.

»Kako vam kaj gre v vaši praksi, gospod odvetnik?«

Mladi odvetnik: »Tako, tako! Za silo že gre. Zaenkrat živim še samo od prepirov in zaušnic!«

Letalske anekdote

Na letališču v Koelnu. Neki dobrodušen gospod: »Nikdar se mi kot fantu ne bi moglo niti sanjati, da bom kot mož s takim veseljem pognal v zrak zmaja.«

»Kakšnega zmaja?«

»Dragi prijatelji, ali ne razumeš? Dama, ki mi je pravkar v letalu, ki je na potu v Hamburg, veselo klicala na svidenje, je vendar moja tašča.«

Na letališču Croydon pri Londonu. Mlada žena se je poslavljala od svojega moža, izvršnega pilota, ki je letel v Kairo v Egiptu. »Pozor, odhod!« — V tem trenutku je soproga zaklicala: »In kar sem ti hotela še povedati — ko prideš v Kairo, napravi še pot na otok Ceylon v Indiji in mi prinesi 100 kilogramov čaja.«

Neki ameriški letalec, ki je bil na potu iz Mehike v Juarez, je opazil nenadoma, da je nastal na njegovem aparatu ogenj. Kaj naj stori? Marsikdo bi se morda spustil s padalom na tla in prepustil letalo njegovi neizogibni usodi, da se razbije. Toda letalec Emil Carranza je rešil to kočljivo vprašanje čisto na Pavlihov način. Ker je opazil v bližini deževni oblak, se je pognal s svojim letalom naravnost v ta oblak. In voda je cenenj pogasila, letalec pa je mogel potem mirno pristati na tleh, ne da bi bil poškodovan.

Na državni letalski šoli. Profesor je stal sredi med svojimi učenci na letališču in jim je pojasnjeval teorijo letanja. Pri tem se je silno razvnel. Bil je popolnoma zamišljen v svojo stroko. Nenadoma je priletel mimo krokara. In gospod profesor je z vsem dostojanstvom izjavil: »Poglejte na primer tega krokara. On leti popolnoma napačno!«

Zapečatena ključavnica

Dogodek, ki se je pripetil te dni v Parizu, so porabili vsi pariški listi brez razlike politične pripadnosti kot najlepšo priliko, da nastopijo z vso energijo proti vedno bolj neznosnemu uradnemu birokratizmu. Neki bogataš, ki je stanoval v parku Monceau, je med potovanjem na letovišče umrl. Njegov prijatelj, ki je bil obenem izvršitelj njegove oporoke, je odšel na njegov pogreb in je naročil obenem služkinjama pokojnika, da naj stanovanje očistita in varujeta. Nikomur nista smeli do njegovega povratka dovoliti vstopa v pokojnikovo stanovanje, v katerem je bilo vse polno dragocenosti. Obe služkinji sta se strogo držali ukaza. Prišel pa je sodni uradnik, ki je hotel stanovanje zapečatiti. Dolgo je zvonil, toda služkinji nista hoteli odpreti. Po razgovoru skozi zaprta vrata je končno sodni uradnik izvršil svoj ukaz. Zapečatil je ključavnico. Vedel je sicer, da so v stanovanju ljudje, toda to ga ni nič brigalo; ravnal se je strogo po predpisih. Stanovanje je v tretjem nadstropju, tako da služkinji skozi okni nista mogli na prosto. Ker so bila tudi zadnja vrata k kuhinji zaprta, sta bili obe dekleti dva dni zaprti v stanovanju, dokler se ni vrnil izvršitelj oporoke. Potem pa se je pričelo drugo dejanje komedije. Izvršitelj oporoke namreč pečatov ni smel odstraniti in je moral najprej poklicati policijskega komisarja. Toda tudi ta se ni smel dotakniti sodnih pečatov in je moral izposlovati poprej sodno dovoljenje. Požuril se je sicer, toda bila je sobota in pristojni sodnik se je mudil na deželi. Šele čez pet dni je izšla na lepo pisanem dokumentu nova odredba, ki je napravila konec pečatom na ključavnici. Služkinji sta bili končno vendarle zopet prosti. Oh ta sveti Birokracij!

Kitajski zobni zdravniki

Neki angleški strokovni list opisuje, kako na Kitajskem izdirajo zobe. To prakso izvršujejo tam potujoči zdravniki kar na trgih. Pri izdiranju zob imajo veliko praksó. Sicer to ni nič čudno. Za ta poklic jih izberejo že kot dečke, ki se morajo takoj pričeti »trenirati«. Vežba se in krepe si svojo desno roko na ta način, da vlačijo iz desk žebelje. Živce umore kitajski zobarji s pomočjo opija in nekaterih maščob, nakar z enim samim sunkom izvlečejo bolniku bolni zob iz ust.

Sport

Državno prvenstvo.

Zagrebčani so v Beogradu doživeli občuten poraz, ki ga bodo težko preboleli. Gradjanski je moral kapitulirati 5 : 1 pred BSK. Tako visokega poraza se ni nihče nadejal. Dasi priznavajo objektivna poročila in celo igralci Gradjanskega sami, da je BSK zmagal povsem upravičeno, se vendar oglašajo ostri napadi proti sodniku g. Vodišku. Očitajo mu na povsem unfair način popolno nesposobnost sojenja nogometnih tekem in pripisujejo poraz Gradjanskega njemu. Tako Zagrebčani... Vse skupaj pa danes ne pomaga nič več, kajti Gradjanski je bil dejanski poražen in to 5 : 1. Proti temu se pač ne da ugovarjati. Po anulaciji vseh tekem BSK, je prvak Beograda začel na novo s takim elanom in s takim znanjem nogometa, da mu je mogoče pripisati največ šans za osvojitve državnega prvenstva. BSK goji danes gotovo najlepši in najboljši nogomet v državi in bi si povsem upravičeno priboril prvo mesto. Edini resni konkurent mu je še Hajduk. Težko verjetno pa je, da bo Hajduk porazil BSK. Zagrebčani stavljajo sedaj vse nade na Hašk. Toda tudi Hašk nima bogvekakoli ugodnih izgledov, čeravno igra prihodnjo nedeljo z BSK na lastnem igrišču v Zagrebu. Gradjanski bo stal v nedeljo v Splitu proti Hajduku. Izgledov nima nobenih. Poprej dominanten Zagreb popušča leto za letom in moral bo prepustiti vodstvo Beogradu ali Splitu. S tem se bo preneslo sportno torišče iz Zagreba, kar bi morda v nekaterih ozirih imelo na razvoj našega sporta ugodnejši vpliv.

Prihodnjo nedeljo

v Mariboru ne bo nobene nogometne tekme. SK Maribor bo gostoval s kombiniranim moštvom v Varaždinu. Igral bo z VŠK. Ostali mariborski klubi bodo počivali. Edina tekma bo mladinska med Mariborom in Rapidom. Mariborova mladina se vestno pripravlja za finale z ljubljanskim zmagovalcem tekem za pokal Ilirije. Ker sta Rapid in Svoboda odstopila, je Maribor po zmagi nad Železničarjem finalist. Finalna tekma se bo odigrala dvakrat, enkrat v Mariboru, drugič v Ljubljani, tako da so šanse obeh zmagovalcev izenačene.

Amerika : Nemčija 5 : 0

Dasi Nemci v finalu za Davis-cup niso imeli izgledov na zmago, so vendar upali, da bodo odpravili Američane. Ti pa so Nemce porazili v vseh satih. — V Celju je Atena iz Ljubljane v tenis matchu porazila 5 : 3 SK Celje.

Usodna decimalna pika

Splošno pozornost v Bukarešti je vzbudila te dni tragična smrt mladega dekleta, ki je postalo žrtev usodne zmote lekarnarja. 20-letna dijakinja Marija Arcui, hčerka veleindustrijalca v Craiovi, je študirala na univerzi v Bukarešti filozofijo. Mlado dekle se je tajno zaročilo z nekim poročnikom, vendar pa njeni starši o poroki dekleta z ubogim poročnikom niso hoteli niti slišati. Kljub temu pa je dekle stopilo z njim v intimne odnose. Ko pa so se pokazale posledice, se je mladenka obrnila na nekega zdravnika, ki ji je predpisal neke praške. Zdravnik, ki je izdal recept, pa se je pri določitvi decimalne pike zmotil in je s tem predpisal stokrat močnejšo dozo strupa. Lekarnar pa je opazil zdravnikovo zmoto in je izročil dekletu pravilno dozo praškov. Ko pa je dekle kasneje v neki drugi lekarni, last lekarnarja Paleccu, zopet zahtevalo dotične praške, jih je lekarnar pripravil, kakor je bilo predpisano. Nekaj minut po zavžitju je študentinja Marija Arcui med strašnimi bolečinami izdihnila. Policija je na odredbo državnega pravdnštva odredila aretacijo lekarnarja Palecca, ker je bilo po mnenju oblasti njegova dolžnost, da recept natančno preizkusi. Pa tudi proti zdravniku, ki je napisal ta recept, je bilo uvedeno kazensko postopanje. Smrt mlade dijakinje je vzbudila veliko pozornost ne samo v bukareški družbi, temveč še prav posebno v zdravniških krogih.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 123

Toda kakor hitro se mu je posrečilo pomiriti se, ga je napadla druga, še silnejša groza.

Altieri je snoval zaroto!...

Že dolgo časa je gledal na vrhovno oblast v državi kot na venec, ki naj bi enkrat kronal vsa prizadevanja njegovega častihlepnega življenja. Ko je bliskoviti in nenadni preobrat strmoglavil doža Kandiana v njegovi lastni palači, kakor smo izvedeli v začetku te povesti, je Altieri nekoliko pozno zapazil, da je delal in se žrtvoval bolj za velikega inkvizitorja Foscarija, nego sam zase.

Tiste čase Altieri res ni imel za seboj drugih ljudi kakor nekaj častnikov in majhno številce patricijev. Foscari pa se je lahko opiral na Svet Desetorice, na inkvizitorski tribunal, na državni svet in sploh na vse postavne sile, ki so bile v republiki na razpolago.

V fisti strašni noči, ko so oslepili starega Kandiana in vrgli njegovega sina v temnico, je Altieri za hip prešinila misel, da bi se boril proti Foscariju. Poizkusil bi bil — in morda celo z uspehom — da se ni takrat vsa njegova življenska energija napenjala proti edinemu cilju: dobiti Leonoro.

Ljubezen je bila močnejša od častihlepnosti.

Ko je Foscari postal dož, mu je ponudil za te razočarane sanje dragoceno odškodnino: vrhovno poveljstvo nad armado, ki bi bilo moralo po zakonih ostati v doževih rokah, je prešlo v roke Altierija.

Po svoji poroki z Leonoro, ko je bil že do dobra prepričan, da Dandolovala hči ne bo nikdar njegova prava žena, marveč le po imenu, se je Altieri zopet vdal častihlepnosti.

Ne da bi se odrekel nadi, da bo Leonora nekega dne vendarle še njegova: narobe, nadejal se je, da se bo naposled naveličala odpora in se mu vdala. Toda iskal je načina in sredstev, kako bi se obdal z bleskom veličine ter se ovenčal s sijajem, ki naj bi mu pomagal hitreje omamiti svojo ženo.

Biti dož!...

Te sanje so ga sčasoma popolnoma obsedle.

Kot dož bi bil vsemogoten človek, nič več ne drugi v državi, nego prvi med vsemi glavami re-

publike. Kot doža bi ga Leonora morda vendarle vzljubila!

In da postane dož, je bilo treba, da strmoglavijo svojega sokrivca Foscarija!

Počasi, s previdnostjo, ki je razodevala veliko prebrisanost in opreznost, je Altieri pripravljat tla za svojo zaroto.

Že je videl, da se mu obeta nedvojen uspeh; pridobil si je bil vse poglavitne dostojanstvenike v armadi in množico patricijev, ki so bili zmirom jezni in nezadovoljni; in že se mu je zdelo čas, izvršiti svoj veliki udarec, ko je nenadoma zaslišal vest o Rolandovem begu iz temnic in o njegovem prihodu v Benetke.

Zdaj je bila seveda prva potreba, iznebiti se tega nevarnega nasprotnika.

Kandianovo ime je bilo znano in popularno.

Rolanda so ljubili barkaroli, mornarji v pristanišču in vse preprosto ljudstvo, ki je bilo sposobno, da ga ponese zmagovalno v vojevodsko palačo, z enim tistih svojih nezmagljivih izbruhov, ki jih ne manjka v nobeni zgodovini.

Altieri je storil z Dandolom vred vse korake, ki so bili v dosego njune moči; kakšen pa je bil njihov uspeh, je bralcem znano.

Toda, če je Altieri snoval zaroto proti dožu Foscariju, da bi si položil doževsko krono na svojo častihlepno glavo, je bil vsaj prepričan, da se tajnost njegove namere strogo varuje. Za vso skrivnost je vedelo samo par ljudi, in takšnih, da se je generalni kapitan lahko mirno zanašal nanje: sleherni izmed njih bi bil spravljal sam svojo glavo v nevarnost, če bi bil kaj izdal.

In v tem trenutku mu je Leonora razodela, da ve vse!...

Na vsem svetu je bila ena oseba, ki je mogla ovaditi zaroto brez nevarnosti za lastno življenje.

In ta edina je bila Leonora.

In Leonora je vedela vse...

Kako je izvedela skrivnost?

To je bilo naposled brez pomena.

Najvažnejše in najstrašnejše je bilo to, da ga je mogla izdati!...

Ah, zakaj je bila ravno ona tista, ki je imela zdaj vse v rokah! Ona, ki je bila vzrok, da je sploh zasnoval svojo zaroto! Ona, zaradi katere je igral za glavo in življenje!... Ah, vsakogar drugega bi se rešil s par sunki z bodalom!...

Altieri se je kar stresel, ko mu je šinila ta misel po glavi.

In oboje velikih čuvstev, ki sta vodili njegovo življenje, se je postavilo predenj, kakor da bi mu hoteli zaklicati:

Naju dveh ni mogoče spraviti: Zdaj izbiraj, kaj ti je dražje, ljubezen ali častihlepnost!

Vztrepetal je od strahu in groze.

Vedel je, da je njegovo življenje prazno in brez cilja, ako umori Leonoro.

In vedel je, da je izročen na milost in nemilost eni sami besedici iz njenih ust, nagibu vsake hipne jeze, ki jo popade — ako je ne umori!...

Dilema je bil jasen in strašen:

Živeti brez Leonore, ali poginiti zaradi nje!

Takrat pa, ko so se njegove misli borile okrog tega vprašanja, so mu prišli povedat, da je napadla Leonoro huda vročica in da leži v blodnji na svoji postelji, kamor so jo bili položili.

Vse je mahoma izginilo iz Altierijevega duha: kakor prej nekoč pri Dandolu, je ostala tudi to minuto v njegovem srcu edina skrb, da reši predvsem njo, ki jo ljubi.

»Ostalo bomo videli pozneje,« si je dejal.

Bled, toda navidezno miren, je stopil — danes prvič v vsem času svojega zakona — v ženino sobo.

Videl je Leonoro v postelji, obraz v škrlatnih in voščenoobledeh lisah. Ni se ganila; njene oči so bile zaprte, njene krčevito stisnjene ustnice so se odprle samo takrat, kadar se je žvižgaje dvignili dihi iz prsi.

Soprog se je ozrl okoli sebe z bolno radovednostjo, da vidi okolico, v kateri je živela njegova žena — tako blizu in tako daleč od nje. Leonorina soba je bila opremljena preprosto, vendar pa je kazala vse znake tiste mikavne elegancije, ki je izhajala od nje. Lahen parfum, ki ga je takoj spoznal kot tistega, ki ga je imela Leonora najraje, se je zibal v mlačnem zraku. Zaljubljene sanje so obvladale Altierija; njegove pesti so se krčevito stisnile, grlo mu je vzdregalo v ihtenju, in pristopil je k postelji. Par žensk je molče hodilo okrog bolnice.

»Obvestite našega zdravnika,« je ukazal Altieri.

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in sejalne namene občin: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zentrale, doplačevanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Ribež, vlišnje in kosmulje

kupi Podravska industrija sadnih izdelkov, Maribor, Trubarjeva 9. 1693

Sobo in črkostlikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Posestvo s kolarsko obrtjo

in ves inventar s stroji prodam, eventualno oddam v najem. Naslov v upravi lista. 1710

Skoraj novo orig. Peugeot-kolo

prodam za Din 1600.—. Albert Marčič, Tezno 78. 1705



Popravilo ur

hitro, ceno in z 1—5 letno garancijo. Po stenske ure se pride na dom. A Stojec, Jurčičeva ul. 8. 680

Valenca

sprejme Ivan Koradžija, trgovina z železnino, Maribor. 1755

Prodaj kuhinjsko ledenico

z dvema vrati za Din 600.—. Dopise z naslovom je nasloviti na Violetta Rossmannit, pošto ležeče Maribor. 1756

Slovenci,

ki potujete v ali skozi Crikvenico, ste najbolje, najceneje postreženi v Pensionu »Triglav«. Elegantne sobe, prvovrstna kuhinja in vina po nizkih cenah. Priporoča se restavratore Makso Reš. 1623

Električne inštalacije,

popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Oddam prazno sobo

z hrano zakonskemu paru brez otrok. Poizve se v restavraciji Narodnega doma. Marija Drčar. 1759

Velik harmonij

na prodaj. Vpraša se: Pollak, Studenci pri Mariboru, Aleksandrova ul. 33. Na ogled dnevno od 14. ure naprej. 1760

Oddam meblirano solnčno sobo

z električno razsvetljavo. Stritarjeva ulica 11. 1761

Hišnika ali hišnico

sprejemem s 1. odn. 15. avgustom za Koroščevo 8. Enosobno stanovanje s kuhinjo na razpolago. Pismene ponudbe z navedbo rodbinskih članov je nasloviti na J. Zadravec, Središče ob Dr. 1754

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različni kombinacijami.

Udova ali pa ločena žena,

katera zna dobro kuhati in šivati, samostojno gospodinjiti in katera se tudi razume na vzgojo otroka, dobi takoj mesto pri dobrih in miroljubnih ljudeh. Naslov v upravi lista! 1757

Krasno sobo

v bližini parka z dobro hrano oddam eni ali dvema dijakinjama. Klavir na razpolago. Naslov pove uprava »Večernika«. 1752

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najboljše kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najboljše, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohištva, Renoviranje antikvarijev in ostalega pohištva. Cene najnižje. 297

Zavesa, mrežaste in klekljane čipke,

posteljna pregrinjala, damsko perilo senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril Metodova 12, desno. 483

Opremljeno sobo iščem za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

1736

Dajte avtomobile,

motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili boste potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Iščem s 1. oktobrom

službo pomočnice pri boljši šivilji. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Pomočnica«. 1718

VELIKA PRODAJA po nižanih cenah

1601

Nogavice, pletenine, modno blago, galanterija, parfumerija, potrebščine za šivilje in krojače.

SLAVKO ČERNETIČ, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 23

KIS ZA VLAGANJE

kumarc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, koniak itd. Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri trdku Na debelo!

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

tovarna za izdelovanje dezertnih vin in sirupov.

1501

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.